

Giesmių giesmė

Vertė Antanas Baranauskas

PADĖJIMAS II.

*Pagyrimai vienas kito ir reiškimai
meilės jaunikio ir jaunosios.*

1. Aš žiedas lauko ir lelija slėnių.
2. Kaip lelija tarp erškėčių, taip¹ prietelka mano tarp dukterų.
3. Kaip obelis tarp medžių mišku, taip mylimas mano tarp sūnų. Paunksnėj jo, kurio buvau troškusi, sėdėjau, ir vaisius jo saldus gerklei mano.
4. Intvedė mane pavietin² vyno, intaikino³ manyj meilę.
5. Apkraukit mane žolynais, apdėkit obuoliais, nes nuog⁴ meilės slobstu⁵.
6. Kairė jo po galva mano, ir dešinė jo apsikabins mane.
7. Prisiekdinu jus, dukterys Jerusalemo, per sumas ir elnis laukų: nekelkit, nei budinkit mielosios, iki kolei pati norės.
8. Balsas mielo mano, štai šitas ateit⁶, šokinėdamas kalnais, peršokdamas kalvas:
9. toks yra mielas mano kaip stirna ir jauniklys elnių. Štai anas stovi ažu sienos mūsų atsižvelgdamas pro langus, žiūrėdamas pro krotas⁷.
10. Štai mielas mano kalba man: Kelkis, skubinkis, prietelka mano, karvelaite mano, gražioja⁸ mano, ir ateik,
11. Nes jau žiema praėjo, lietus nuėjo ir atsitraukė.
12. Žiedai pasirodė žemėj mūsų, metas skynimo atėjo, balsas purplio girdėtas yra žemėj mūsų:
13. fyga⁹ išsprogo nesirpusias [figas] savo: vynyčios žydėdamos davė kvapą savo. Kelkis, prietelka mano, gražioja mano, ir ateik:
14. karvelaite mano, skylėse uolos, duboj¹⁰ zomato¹¹ parodyk man veidą tavo: skambie¹² balsas tavo ausyse mano, nes balsas tavo saldus ir veidas tavo gražus.
15. Sugaukit mumus¹³ lapytes mažutes, kurios gadina vynyčias mūsų, nes vynyčia mūsų sužydo.
16. Mielas mano man, ir aš jamui¹⁴, kuris ganosi tarp lelijų,

---

¹ ,taip‘

² ,pavėsinėn, palapinėn‘

³ ,įtaikė, pritaikė, priderino; skyrė‘

⁴ ,nuo‘

⁵ ,silpstu‘

⁶ ,ateina

⁷ ,narvelj, grotas‘

⁸ ,gražioji

⁹ ,figa

¹⁰ ,išduboje, dreveje‘

¹¹ ,tvoros‘

¹² ,teskamba

¹³ ,mums

¹⁴ ,jam

17. kolei atsigaus diena ir nusikreips unksnos¹⁵: būk toks, mano mielas, kaip stirna ir jauniklys elnių ant kalnų Beter¹⁶. //

[1196.] PAREIŠKINIMAI.

1. Aš žiedas lauko. Jaunikys pirma pats giriasi drąšindamas jaunąją, idant giriama nesidrovėtų. – Lauko. Hebr. *saron* – trąšos, trąšiai įželdytas, *Saron* vadinasi vieta tarp Jopės ir Cezarejos¹⁷; 70¹⁸ ir Šventieji Tėvai *saron* išguldo: lauko. Gerai jaunikys vadinasi žiedu lauko, nes Kristus yra žiedu iš šaknies Jese¹⁹, išdygusiu iš žemės mergos, nedatyrusios²⁰ arklo. – Lelija slėnių. Vadinasi slėnine dėl to, kad lelijoms reikia daug drėgnumo ir geriaus²¹ želia slėniuose neg²² kalnuose. Gerai Kristus prilyginta lelijoms, nes, anot Onorijaus Augustoduno: lelijoje matosi penki daiktai: baltumas, aukso gelsvumas, kvepėjimas, atvirumas ir visados palenkimas. Teip Kristus yra baltas žmogystėje, auksinas dievystėje, kvepiąs apskatinėdamas, ataviras²³ priimdamas pakūton²⁴, pasilenkęs pasigailėdamas nusidėjusių ir juos pakylėdamas.

2. Kaip lelija tarp erškėčių. Būk²⁵ sakytų: „Palyginus su jaunąja kitas mergas, rokuojamas kaip lelijas, išrodžia²⁶ prie jai²⁷ kaip erškėčiai, ne kaip lelijos“. Tokia lelija yra Bažnyčia katalikiška tarp erškėčių išklydėlių iš tikėjimo ir netikrųjų brolių tikėjime, jų draugės vadinasi dukterimis dėl to, kad gimė iš Kristaus per Krikštą, bet pavyto pristigę sulčių mylistos ir žeidžia Bažnyčią.

3. Kaip obelis tarp medžių miškų. Medžiais yra žmonės. Obelis – jaunikys, Kristus, žieduotas, kvepiąs, gražus visomis doromis, esybė jo Švenčiausis²⁸ Sakramentas. – Tarp sūnų. Žmonių. – Paunksnė jį. Sėdėjau. Unksna – mylista, galybė Aukščiausio (Luc. I, 35.)²⁹ – Vaisius jos. Žodys Dievo. (Ps. CXVIII, 103.)³⁰. Švenčiausis Sakramentas.

4. Intvedė mane pavietin vyno. Sekminėse pilni Dvasios Šventos laikomi buvo prisigėrusiais vynu (Act. II, 13.)³¹. Intvedė Kristus Bažnyčią altoriu Švenčiausio Kraujo savo, linksminančio Dievą ir gaivinančio žmogų. – Intaikino manyj meilę. Hebr.: karūna jo ant manęs meilė. T. y. pastatė mane po karūna meilės, liepė man kauties³² eilioje meilės. Valdęs Dievas žmones per baimę, valdo Bažnyčią per meilę.

5. Apkraukit mane žolynais. Hebr. *asisoth*, pleška kvepiančių mosčių. Reiškia didumą meilės jaunosios, atsigauinančios iš slobnumo³³ kvapais vyno ir mosčių.

---

¹⁵ ‚pavėsiai, vėsmės‘

¹⁶ Betero

¹⁷ Cezarėjos

¹⁸ Septuaginta

¹⁹ Jesės

²⁰ ‚nepatyrusios‘

²¹ *geriau*

²² ‚negu‘

²³ ‚atviras‘

²⁴ ‚atgailon‘

²⁵ ‚tarytum, esą‘

²⁶ *išrodo* ‚atrodo‘

²⁷ *prie jos*

²⁸ *Švenčiausias*

²⁹ dabar – Lk, Evangelija pagal Luką

³⁰ dabar – Ps, Psalmynas

³¹ dabar – Apd, Apaštalų darbai

³² *kautis*

³³ ‚silpnumo‘

6. Kairė jo po galva mano. Kairė ir dešinė ženklina apsikabinimą Kristaus, esančio Bažnyčioje ir šelpiančio ją.

7. Prisiekinu jus. Apalpusią ir kietai užmigusią jaunąją jaunikys guldo lovon, liepdamas jos draugei tylėti. – Per stirnas. Priežodys medžiavišių³⁴ sakant mielą ir gražų daiktą. – Iki kolei pati norės. Kolei pati nubus. Saldybėn mąstymo ir mylistų jaunikio savo teip jaunoja pasineria, jog kitus ir pati save visiškai užmiršusi, gyva esti vienu jaunikiu, kuriam tai labai mėgia³⁵, ir dėl to kitas mergaites, t. y. visus tikimuosius, ypačiai silpnuosius ir augančius, vadinamus dukterimis, dar ne sūnumis, prisiekdina tylėti. Stirnomis ir elniais yra patriarchai, pranašai ir apaštalai, kurių pirmieji gerai žinojo, jog jaunikys gims, vieni gi ir kiti kartu visados būdavo tykomi medžiavišių svieta; anie per tikėjimą, šitiegi ir kūnu atbėgo versmėn Kristaus ir savo kvapu žalčius netikėjimo ir suktybės iš urvų ištraukę ažumušė³⁶, ir visų jų buvojimas per apmąstymą ir šventą draugystę buvo ant aukštų viršukalnių, t. y. danguose.

8. Balsas mielo mano. Žodžiai esą jaunosios sakyti sapnyje. (B. Aponius et Delrio³⁷). Neregėdama girdi jo balsą, balsą prabėgėjo³⁸: „aš esmi balsas šaukiančio pūstynėj³⁹“. – Ateit šokinėdamas kalnais. Nes Kristus pradžiugo kaip milžinas ant bėgimo⁴⁰ kelyj, kurian inėjo⁴¹ įsikūnydamas ir išėjo mirdamas. – Kalnais. Jau nuo pačios kūdikystės peršoko su motina kalnus atėjęs kalnuotosna šalysna namuosna Zacharijošiaus⁴².

9. Toks yra mielas mano. Kaip naminiai galvijai pagrižę namo ir radę duris uždarytas, prie jom⁴³ stovi arba vaikščioja aplinkom⁴⁴ ieškodami skylės ineiti, inkišdami⁴⁵ langan galvą, kaip ir geisdami intleidimo⁴⁶. – Ažu sienos. Mylimieji kartais daro juokus: karštai trokšdami pasirodyti, apsimeta nenorinčiais, idant kas juos regėtų. Stovėjo Dievas ažu sienos duodamas zokoną užsidengęs debesimi ir kaip plyšius debesies darė žaibais, triūbavimais ir liepsnas ugnies (Exod. XIX, 16.)⁴⁷. Kristus stovėjo ažu sienos, ažudengdamas⁴⁸ sąnariais kūno savo dievystę, kartais vienok parodydamas ją pro plyšius, langą ir krotas, kaip savame persimainyme ir didžiuose stebukluose.

10. Štai mielas mano. Žodžiai jaunosios per sapną iki galui⁴⁹ padėjimo, kalbinamos Kristaus, keliančio iš miego vaidenimų⁵⁰, apgręžtų⁵¹ ir aprūpintų artimų⁵². – Prietelka mano. Nes ją sau Dievas apsirinko⁵³ vieną iš visų duodamas vienatinį Sūnų savo. – Karvelaite mano. Tikra, nekalta, tyki, tikima vyruir ir veisti ant dvasišku vaikelių.

11. Nes jau žiema praėjo. Apsakymas pavasario. Jau praėjo metas baisios nevalios šėtono. Pavasaryj išėjo žmonija iš Egipto, ir Kristus atpirko Kovo mėnesyje.

³⁴ „medžiotojų, miško sargų“, nors plg. le. *obyczajem pasterskim* „piemenų papročiu“

³⁵ *mėgsta* „patinka“

³⁶ „užmušė“

³⁷ Palaimintasis Aponijas ir Martynas Delrijas

³⁸ „pirtako“

³⁹ „dykumoj“

⁴⁰ t. y. bėgti

⁴¹ „įėjo“

⁴² Zacharijo

⁴³ *prie jų*

⁴⁴ „aplinkui“

⁴⁵ „įkišdami“

⁴⁶ „įleidimo“

⁴⁷ dabar – Iš, Išėjimo knyga

⁴⁸ „uždengdamas“

⁴⁹ *iki galo*

⁵⁰ „vaidenimųsi, reginių“, plg. le. *ze snu kontemplacii*, iš kontempliacijos sapno“

⁵¹ „atverstų“

⁵² *apgręžti ir aprūpinti artimus*

⁵³ „išsirinko“

12. Žiedai pasirodė. Pirmenys⁵⁴ tikinčiųjų, nekalti Berneliai, Erodo papjauti; lelija čystatos – Švenčiausia Pana; pijolka nusiturėjimo⁵⁵ – Jonas Krikštytojas i. t. t. – Metas skynimo atėjo. Nuskinsto⁵⁶ vynomedžių sausas šakeles dar nepažyodus. Žiedai pasirodė nuskainiojus. Vynyčia Senojo zokono // [1197] liko apskinta, nurašytos jos ceremonijos, išžėlė nauji Evangelijos stambai. – Balsas purplio girdėtas yra. Purplys, ant žiemos išskridęs šilton šalin, pavasaryje grįžta, krauna lizdą aukštame medyje, brukuoja⁵⁷, užlaiko moterystės čystatą ir našlė pasilieka. Tokiuomi⁵⁸ purpliu yra Švenčiausia Pana, kurios žodys: vyro nepažįstu. Tokia Ana⁵⁹ našlė, kurios balsas buvo girdėtas bažnyčioje reiškias Kristų. Tokia Magdalena⁶⁰, raudanti prie kojom⁶¹ Kristaus ažu savo nusidėjimus.

13. Fyga išsprogo nesirpusias savo. Judėja ugdė Apaštalus. – Vynyčios žydėdamos davė kvapą savo. Vynyčios ne tiktai lapais ir ataugomis, bet ir gardžiais kvapais žmogų nugirdžia⁶². Vynyčiomis žydinčiomis yra bažnyčios iš pagonų, paleidusios plačiai ir ūmai po svieta kvapą tikėjimo krikščioniško, krikštydamos tokią daugybę žmonių.

14. Skylėse uolos. Gyvensi. – Duboj zomato. Zomatas yra tai mūras suderintų akmenų be miety⁶³ ir cemento; dubose yra kur pasislėpti ir gyventi. I Cor. X, 4⁶⁴. Kristus vadinasi uola, dubomis ir plyšiais uolos yra penkios ronos⁶⁵ Kristaus pagydyti mūsų žaizdoms penkių pajautimų kūno. Ronosna Kristaus tikimasai⁶⁶ inskrenda⁶⁷ sparnais tikėjimo ir vilties išganymo, guldomos ant kančios Kristaus; tenai dirba sau gūžtą kraudamas sau vaisius gerų darbų. Raštas šventas teipogi yra zomatu aplink vynyčią Viešpaties. Dubon to zomato ineina bažnyčia semtų⁶⁸ palinksminimo ir mokslo iš gilumų Dievo išminties; ir tosna dubosna ineina tiktai karveliai, tikraširdžiai, ieškotojai tiesos i. t. t. Dar jaunikys neduoda jaunajai ilgai slėpties⁶⁹, šaukia ją eikštėn⁷⁰, liepia parodyti veidą dorais darbais, iškelti eikštėn savo gražumą vidaus.

15. Sugaukit mumus lapytes. Žodžiai jaunikio, girdėti jaunosios sapnyj. Rūpesns jaunikio apie savo vynyčia; liepia sugaudyti lapiūkščius, pradedančius vaisyties⁷¹ pavasaryje, ir nuo jų nesisaugant po tam⁷² esti vargiaus⁷³ apsiginti. Palestinoje daug esama lapių, regima iš Samsono darbo – Iudic. XV, 4⁷⁴. Lapytėmis yra suvedžiotojai ir persekiotojai Bažnyčios geruose jos darbuose, prasidedančiuose kaip medžiai sprogti.

16. Mielas mano man, ir aš jamui. Anas mano, ir aš jo. – Kuris ganosi terp lelijų. Hebr. *rohe* – gano, mėgia ganyti terp lelijų.

---

⁵⁴ ,pradininkai, pradai'

⁵⁵ ,susilaikymo'

⁵⁶ *nuskina, nuskainioja* ?

⁵⁷ ,burkuoja'

⁵⁸ *tokiu*

⁵⁹ Ona

⁶⁰ Marija Magdalietė

⁶¹ *prie kojų*

⁶² *nugirdo*

⁶³ *mielių?* plg. le. *wapna* ,kalkių'

⁶⁴ dabar – 1 Kor, Pirmasis laiškas korintiečiams

⁶⁵ ,žaizdos'

⁶⁶ *tikimasis*

⁶⁷ ,iskrenda'

⁶⁸ *semti*

⁶⁹ *slėptis*

⁷⁰ ,aikštėn'

⁷¹ ,veistis'

⁷² *po to*

⁷³ *vargiau*

⁷⁴ dabar – Ts, Teisėjų knyga

17. Kolei atsigaus diena. Iš patamsio. Diena amžinos šviesos prašvis iš tamsybės suklydimų. Tuo tarpu mielasis mėgia lelijas nekaltybės. Amžinoje šviesybėje jaunoja regės jaunąjį veidas veidan. – Būk toks... kaip stirna. Stirnos ir jaunikliai elnių labai anksti keliasi ir striuoksi viršukalniais Beter⁷⁵. – Ant kalnų Beter. Šito vardo nėra kitur Rašte Šventame; 70 išguldė⁷⁶ šlaitais arba urvais po tarpukalnes⁷⁷. Galėjo būti ir kalnai tokio vardo. Beter ženklina skirstymą. Bažnyčia, kalnas Dievo, išskirstyta po visą srietą, meldžia jaunį aplankymo visų bažnyčių apsakinėjant Evangeliją, palinksminant teip greitai kaip anie vikrieji žvėrys.

Giesmių giesmės vertimo tekstą parengė

Brigita Speičytė.

Tekstą į dabartinę kalbą transponavo, komentarus parašė

Birutė Kabašinskaitė

Giesmių giesmė, vertė Antanas Baranauskas, sudarė Brigita Speičytė, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2005, p. 64–67.

---

⁷⁵ Betero

⁷⁶ ‚išvertė‘

⁷⁷ ‚tarpukalnes‘